

Herkül Takımyıldızı'nda bulunan M 13 Herkül Kümesi

Gökyüzünün Kahramanı: Herkül

Herkül gökyüzündeki belirgin takımyıldızlardan biri. Takımyıldız adını Roma mitolojisindeki kahramanlardan biri olan Herkül'den alıyor. Herkül gökyüzünde baş aşağı duruyor gibidir yani başı güney yönündedir.

Takımyıldızı gökyüzünde bulmak için öncelikle onun gövdesini oluşturan dörtgeni bulunmalısınız. Zeta (ζ), Eta (η), Epsilon (ε) ve Pi (π). Herkül yıldızlarının oluşturduğu bu dörtgeni bulmak için gökyüzünün en parlak yıldızlarından Vega ve Arkturus'tan yararlanabilirsiniz. Bu dörtgen Vega ile Arkturus arasındaki yolun yaklaşık üçte birinde yer alır. Dörtgeni bulduktan sonra harita yardımıyla Herkül'ün bacaklarını ve kollarını bulabilirsiniz. Herkül'ün başı Yılançı'nın, bacaklarıysa Ejderha'nın başının yönündedir.

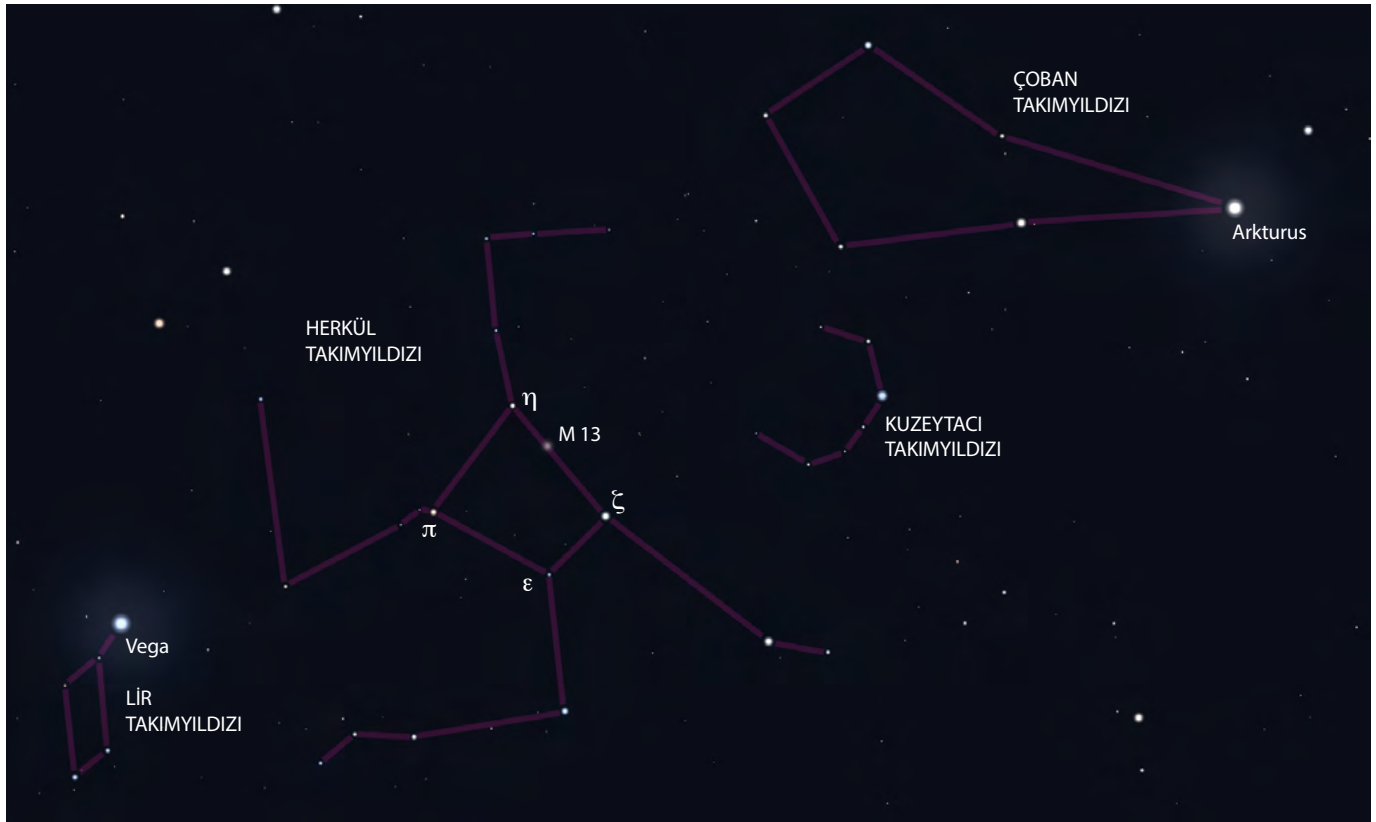
Alfa Herkül (Ras Algethi) bilinen en büyük yıldızlardan biridir. Ancak bu yıldızın uzaklığı tam olarak bilinmiyor. Yıldızın bizden en azından 300 ışık yılı uzakta olduğu tahmin ediliyor. Bir kırmızı dev olan Ras Algethi Güneş'ten yaklaşık 1000 kat parlak. Çapıysa yaklaşık 500 Güneş çapı kadar. Yıldız Güneş'in yerinde bulunsaydı Mars'ı bile içine alırdı. Ras Algethi parlaklığı değişen bir değişen yıldız. Değişimi bu yıldız benzer parlaklıktaki başka yıldızlarla karşılaştırdığınızda algılayabilirsiniz. Yıldızın değişim periyodu ortalama 90 gündür.

Herkül Takımyıldızı çift yıldız gözlemi için hayli uygun bir bölgedir. Dürbünle ya da teleskopla bu bölgedeki yıldızları incerseniz mutlaka birkaçına denk gelirsiniz.

Herkül'ün gövdesini oluşturan dörtgenin yıldızlarından Eta (η) ve Zeta (ζ) Herkül'ün arasında, gökyüzünün en görkemli küresel yıldız kümesi yer alır. Charles Messier'nin kataloğundaki 13. gökcismi olan bu küme, gökadamızın çevresine dağılmış 150 küresel kümeden biridir. Herkül Kümesi olarak da adlandırılan M13, ideal gökyüzü koşullarında çıplak gözle silik bir ışık kümesi olarak görülebilir. Bu küme yaklaşık 300.000 yıldızdan oluşur ve 100 ışık yılı çapındadır.

M13'e dürbünle bakarsanız yaklaşık üçte bir dolunay çapında, ortası daha parlak kenarlara doğru silikleşen ışıktan bir küre görürsünüz. Kümenin ortası parlaktır, çünkü yıldızlar burada yoğunlaşmıştır. Teleskopla yüksek büyültmelerde kümenin yıldızlarını seçmek mümkündür. Kümedeki bazı yıldızlar yaklaşık 1000 Güneş parlaklığındadır.

Herkül, M13 kadar ünlü olmasa da bir başka küresel kümeyi daha barındırır. M92 M13'ten daha küçüktür ve yaklaşık onun yarısı parlaklıktadır. Buna karşın bu kümeyi de küçük bir dürbün yardımıyla gözlemek mümkün. M92'yi M13'le karşılaştırdığınızda M92'nin merkezinin daha parlak olduğunu görürsünüz. Bunun nedeni M92'deki yıldızların birbirine daha yakın olmasıdır.

01 Haziran

Jüpiter ile Ay
günbatımında
batıda birbirine
yakın görünümde

08 Haziran

Mars, Ay ve Spika
geceyarısına kadar
birbirine yakın
görünümde

10 Haziran

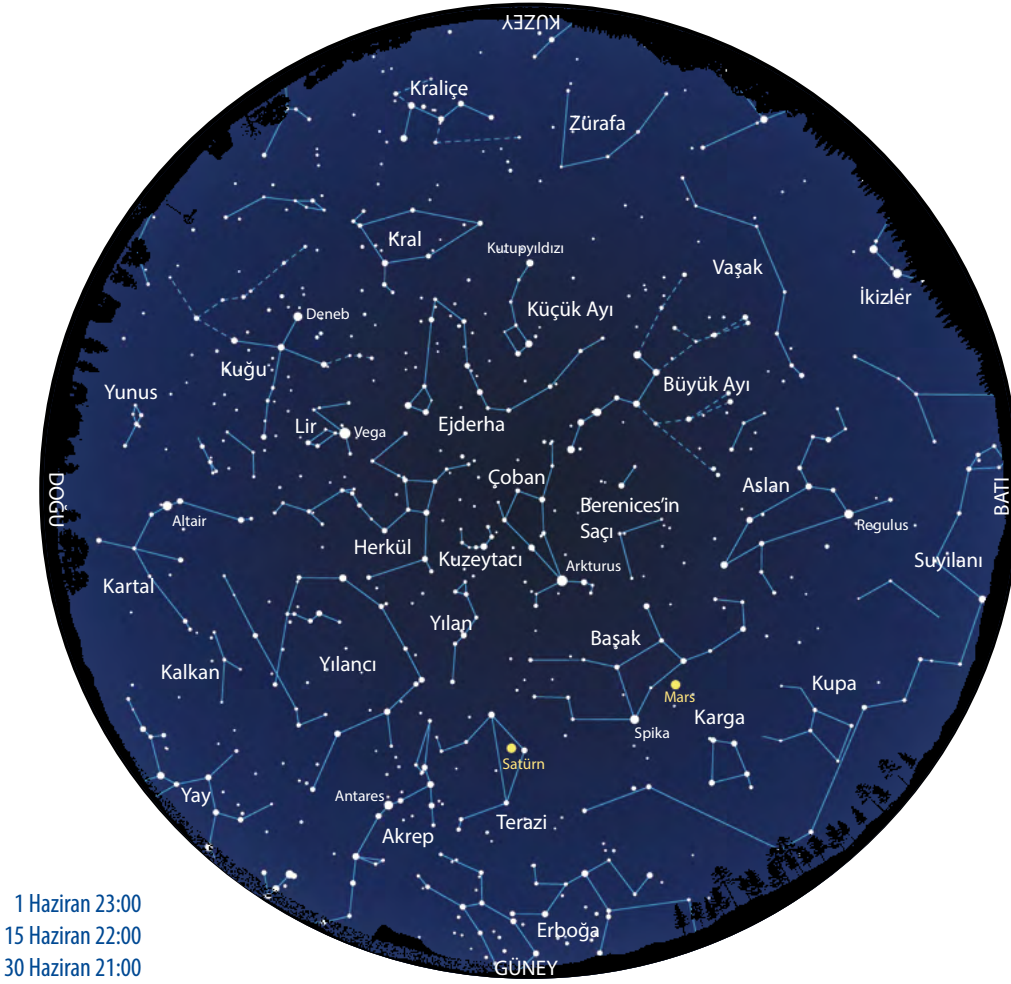
Satürn ile Ay
gece boyunca
birbirine çok yakın
görünümde

21 Haziran

Yaz gündönümü
(en uzun gündüz,
en kısa gece)

24 Haziran

Venus ile Ay
sabaha karşı
doğuda birbirine
yakın görünümde

1 Haziran 23:00
15 Haziran 22:00
30 Haziran 21:00

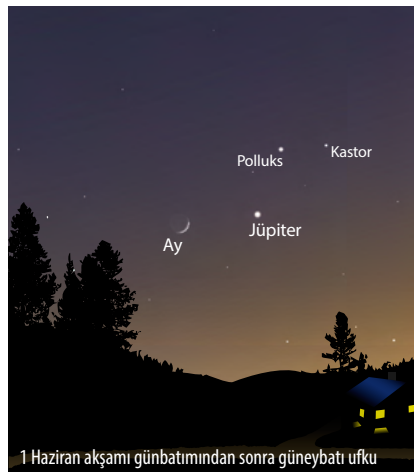
Haziran'da Gezegenler ve Ay

Merkür ayın ilk günü Güneş'ten yaklaşık bir buçuk saat sonra batıyor. Gezegen günbatımından sonra batı ufku üzerinde görülebilir. Ancak ilerleyen günlerde ufuktan yüksekliği hızla azalacak ve gezegen ayın ilk haftasından sonra gözden kaybolacak.

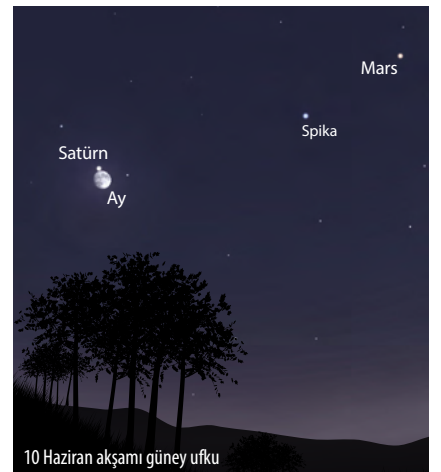
Venus ay boyunca sabah gökyüzünde yer alıyor ve gün doğumundan yaklaşık bir buçuk saat önce doğu ufkundan yükseliyor.

Mars ayın ilk günleri hava karardığında güney yönünde parlıyor ve geceyarısı civarı batıyor. Ay sonundaysa güneybatı ufku üzerinde yer alacak ve geceyarısından yaklaşık bir buçuk saat önce batacak.

Jüpiter günbatımının ardından batı ufku üzerinde yer alıyor. Ayın başlarında gezegeni günbatımından sonra yaklaşık iki saat süresince görmek mümkün. Ancak ayın sonunda gezegen Güneş'ten çok kısa bir süre sonra batacak.

Satürn yaklaşık üç saat aryla Mars'ı izliyor. Gezegen hava karardığında güneydoğu ufku üzerinde yer alıyor ve gecenin büyük çoğunda gökyüzünde bulunuyor.

Ay 5 Haziran'da ilkdördün, 13 Haziran'da dolunay, 19 Haziran'da sondördün, 27 Haziran'da yeniay hallerinde olacak.